

## **ГИМНАЗИЈА**

### **РАЗРЕД: ПРВИ**

**СМЈЕР: ОПШТИ, ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ, РАЧУНАРСКО-ИНФОРМАТИЧКИ, ДРУШТВЕНО-ЈЕЗИЧКИ**

**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК (пета година учења)**

Годишњи број часова: 72

Седмични број часова: 2

### **СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА**

Сврха наставе италијанског језика је да ученицима омогући развој комуникативних способности на том језику, али и да допринесе њиховом општем интелектуалном развоју. Кроз усвајање језичких вјештина и способности, ученици се уједно упознају са културом и начином живота народа чији језик изучавају, што обogaђује њихово разумијевање и поштовање различитости.

### **ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА**

Настава италијанског језика доприноси развоју основне комуникативне компетенције А1 нивоа на италијанском језику. У овом процесу, развијају се радне навике, одговорност, самопоуздање, креативност, као и већи степен аутономије и технике самосталног учења. Учење италијанског језика такође доприноси развоју хармоничне личности ученика, ширењу сазнања из опште културе, те развоју моралних и естетских вриједности. Кроз наставу италијанског језика ученик се упознаје са културом и начином живота Италије, у циљу развијања толеранције и уважавања различитости.

### **ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА**

Учење италијанског језика подразумева развијање способности за ефикасну комуникацију у усменом и писменом изражавању у различитим свакодневним ситуацијама, развијање разумијевања писаног и усменог израза, као и упознавање са културолошким, друштвеним и историјским аспектима италијанског говорног подручја. Циљ је оспособити ученика да користи италијански језик

самостално, тачно и прикладно, у складу са нивоом знања и контекстом, при чему се подстиче развој језичких вјештина (слушање, говор, читање и писање), као и развој интеркултуралне компетенције, која доприноси бољем разумијевању и уважавању различитости.

### HACTABHE TEME:

1. Primi incontri
2. Professioni e mestieri
3. Andiamo a casa mia!
4. Vita quotidiana e passatempi
5. Oggigiorno e mezzi di comunicazione
6. Vacanze e viaggi
7. Feste e ricorrenze

Предложене теме су обавезни дио Наставног плана и програма, али немају обавезујући карактер што се тиче њиховог редослиједа. Наставник ће приликом планирања и припремања за наставни процес, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и слично, одредити број часова који је потребан за реализацију појединачних исхода сваке теме.

| Наставна тема: Primi incontri   |   |  |  |
|---|---|--|--|
| Исходи учења  | Активности ученика  | Међупредметно повезивање   |  |
| <p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на поздраве, представљање и лични опис у кратким писаним и усменим текстовима;</li> <li>- препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на дијелове тијела, физички изглед и карактер особе;</li> </ul> | <p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- слуша и/или чита текстове на задату тему;</li> <li>- препознаје и повезује нове ријечи са њиховим дефиницијама или илустрацијама;</li> <li>- идентификује и објашњава значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</li> </ul> | <p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Латински језик</p> | <p>Тема:</p> <p>Комуникација и језик</p> <p>Језичка култура</p> <p>Врсте ријечи</p> <p>Конјугација</p> |

|   |  |  |  |
|---|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-употребљава комуникативне формуле за представљање (име, године, поријекло) чланова породице, пријатеља, познаника;</li> <li>-описује себе и друге користећи једноставне реченице са елементарним информацијама о имену, годишту, поријеклу, члановима породице;</li> <li>-описује физички изглед и карактер особа користећи одговарајући језички оквир и структуре (нпр. <i>Anna è una ragazza simpatica, ma molto timida. Lei ha i capelli lunghi e ricci e gli occhi verdi</i>);</li> <li>-поставља и/или одговара на једноставна питања о физичком изгледу и/или карактеру;</li> <li>-преводи кратки писани инпут на дату тему;</li> <li>-анализира, резимира и/или класификује тематски писани, усмени или визуелни инпут (нпр. упоређује физичке карактеристике двије особе са фотографије);</li> <li>-препознаје разлику између формалног и неформалног начина обраћања;</li> <li>-примјењује усвојени вокабулар и комуникативне формуле у новим комуникативним контекстима;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-реконструише кратке дијалоге повезујући питања и одговоре;</li> <li>-одговара на питања на основу усменог писаног или видео инпута;</li> <li>-одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</li> <li>-формулише биљешке и креира кратко излагање (нпр. представља чланове своје породице, описујући их и уједно износећи став с ким од њих се најбоље слаже);</li> <li>-преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. описује новог ученика другу који тај дан није био у школи);</li> <li>-инкорпорира одговарајући вокабулар и/или граматичке елементе у табеле/укрштенице/ празнине унутар реченица и текстова;</li> <li>-на основу аудио или визуелног инпута класификује или анализира вокабулар на дату тему (нпр. класификује вокабулар који се односи на физички изглед и карактер особе са њеном фотографијом и/или сликом државе из које долази);</li> <li>-саставља, креира и/или учествује у квизу (нпр. квиз <i>Chi è il personaggio misterioso?</i> - на основу писаног инпута на картици или презентацији</li> </ul> |  |  |
|---|--|--|--|

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| - примјењује одговарајући језички регистар у складу са датим комуникативним контекстом (нпр. разговор са комшијом, наставником, пријатељем). | ученик погађа идентитет друга из разреда);<br>- сам или у пару/групи креира презентацију са сликама чланова породице;<br>- сам или у групи/пару израђује постер са дијеловима тијела;<br>- израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израђује мини стрип, плакат, <i>memory</i> игру или<br>- креира и рјешава квиз са питањима која се односе на националну припадност, дијелове тијела или карактер);<br>- рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања. |  |  |
|--|--|--|--|

| Наставна тема: Professioni e mestieri   |   |                           |   |
|---|---|---------------------------|---|
| Исходи учења  | Активности ученика  | Међупредметно повезивање  |   |
| Ученик ће бити способан да:<br><br>- препознаје, преводи, дефинише и класификује основни вокабулар који се односи на занимања, радна мјеста, радно вријеме и неопходни алат (нпр. <i>inesnante, scuola, classe, gesso, lavagna</i> );<br>- препознаје и преводи кратке писане и/или усмене инпуге у датом | Ученик:<br><br>- слуша и/или чита и/или преводи текстове на задату тему;<br>- препознаје и повезује нове ријечи са њиховим дефиницијама или илустрацијама;<br>- идентификује и објашњава значење нових ријечи и израза унутар | Српски језик и књижевност | Комуникација и језик<br><br>Језичка култура<br><br>Врсте ријечи |

|  |   |  |   |
|--|---|--|---|
| <p>контексту, идентификујући кључне лексичко-граматичке конструкције (нпр. <i>faccio il medico...</i>, <i>sono (un) insegnante...</i>) и примјењујући их потом у новом комуникативном контексту;</p> <p>- поставља и/или одговара на једноставна питања која се односе занимања;</p> <p>- примијени дати вокабулар за формулисање кратког описа (нпр. занимања својих чланова породице или познаника);</p> <p>- класификује професије према задатим критеријумима (нпр. личне преференције, могућност флексибилног радног времена) и аргументује свој избор;</p> <p>- анализира и резимира краћи тематски писани, усмени или визуелни инпут;</p> <p>- формулише, класификује и аргументује своје ставове у дискусијама на задате теме (нпр. <i>La mia professione ideale è .... perchè....</i>).</p> | <p>усмених и писаних текстова на основу контекста;</p> <p>- одговара на питања на основу усменог писаног или видео инпута;</p> <p>- на основу аудио или видео инпута препознаје и идентификује професију;</p> <p>- формулише биљешке и креира кратко излагање (нпр. представља занимања чланове своје породице, уједно формулишући свој став о њима на основу фактора попут радног времена, захтјевности посла);</p> <p>- преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. дискусија о избору будуће професије/занимања, у којој образлаже, подупиरे и аргументује свој избор);</p> <p>- инкорпорира одговарајући вокабулар и/или граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова;</p> <p>- припрема и репродукује дијалоге у пару одговарајући на питања (<i>Che lavoro fai? Faccio il medico. Dove lavori? Lavoro in ospedale. Ti piace il tuo lavoro?</i>);</p> <p>- пише кратке тематске саставе (нпр. <i>Da grande vorrei fare...</i>);</p> <p>- сам или у пару/групи креира презентацију (нпр. са сликама</p> | <p>Латински језик</p> <p>Енглески језик</p> <p>Рачунарство и информатика</p> | <p>Конјугација</p> <p>Society</p> <p>Интернет, комуникационе технологије и сигурност на интернету</p> |
|--|---|--|---|

|  |   |  |  |
|--|---|--|--|
|  | <p>чланова своје породице и њихових професија);</p> <p>- саставља, креира и/или учествује у квизу (нпр. квиз <i>Indovina la professione!</i> у којем на основу писаног или видео инпута идентификује мистериозно занимање);</p> <p>- сам или у групи/пару израђује постер са најпопуларнијим/омиљеним професијама, аргументујући свој избор;</p> <p>- креира и/или рјешава (<i>online</i>) квиз са питањима која се односе на занимања или наставне предмете;</p> <p>- самостално или у пару/групи израђује остале пројектне задатке (нпр. мини стрип, <i>memory</i> игру);</p> <p>- рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања.</p> |  |  |
|--|---|--|--|

| Наставна тема: <i>Andiamo a casa mia!</i>  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| Исходи учења   | Активности ученика   | Међупредметно повезивање                         |  |
| <p>Ученик ће бити способан да:</p> <p>- препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на становање, ентеријер стамбеног простора, јавни превоз, сате;</p> | <p>Ученик:</p> <p>- одређује значење ријечи и израза везаних за ентеријер, становање и јавни превоз, повезујући их са фотографијама, илустрацијама или</p> | <p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> | <p>Тема:</p> <p>Комуникација и језик<br/>Фонетика и фонологија</p> |

|   |  |                   |                                    |
|---|--|-------------------|------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- издваја основне информације из кратких писаних/усмених текстова на дате теме (јавни превоз, стамбени простор);</li> <li>- примјењује усвојени вокабулар и комуникативне формуле у новим комуникативним контекстима (нпр. тражи информације у вези са временом поласка јавног превоза, мјестом куповине карте);</li> <li>- изражава сате и вријеме;</li> <li>- описује стан/кућу структуришући кратка усмена излагања или кратке саставе (<i>dov'è/quante stanze e piani ha/è luminoso/moderno...</i>);</li> <li>- описује карактеристике и динамике јавног превоза структуришући кратка усмена излагања и/или кратке саставе;</li> <li>- упоређује стамбене просторе и услове становања у Италији и сопственој земљи;</li> <li>- упоређује карактеристике и динамике јавног превоза у Италији и сопственој земљи;</li> <li>- аргументује ставове у дискусијама на задате теме (нпр. „Кућа или стан“; „Аутобус или бицикл“).</li> </ul> | <p>дефиницијама на италијанском језику;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</li> <li>- на основу одговарајућег писменог и усменог инпута на тему ентеријера, становања, јавног превоза одређује тачност/нетачност тврдњи и/или даје слободне одговоре;</li> <li>- на основу одговарајућег усменог инпута групише или нумерички класификује слике просторија;</li> <li>- инкорпорира одговарајући вокабулар/одговарајуће граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова;</li> <li>- повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста;</li> <li>- формулише биљешке и креира кратко излагање на тему становања, ентеријера стамбених простора, јавног превоза;</li> <li>- преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. дијалог између пријатеља о идеалном стамбеном простору; дијалог између агента за некретнине и потенцијалног купца; дијалог о сатницама поласка јавног превоза);</li> </ul> | <p>Географија</p> | <p>Атмосфера</p> <p>Хидросфера</p> |
|---|--|-------------------|------------------------------------|

|  |   |  |  |
|--|---|--|--|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израђује мини стрип, плакат, <i>memory</i> игру, презентацију,</li> <li>- креира и/или рјешава (<i>on line</i>) квиз са питањим на дату тему;</li> <li>- развија и креира ред вожње јавног превоза за викенд, скицу ентеријера идеалне куће/стана;</li> <li>- рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања.</li> </ul> |  |  |
|--|---|--|--|

| Наставна тема: <i>Vita quotidiana e passatempo</i>  |  |   |  |
|---|--|---|--|
| Исходи учења  | Активности ученика   | Међупредметно повезивање  |  |
| <p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- препознаје, преводи, дефинише и класификује вокабулар који се односи на типичне активности из свакодневног живота (<i>vita quotidiana, routine giornaliera, tempo libero, passatempo, sport</i>) у писаним или усменим текстовима;</li> <li>- поставља и одговара на питања о свакодневници, слободном времену, свакодневним активностима и обавезама;</li> <li>- описује своје слободно вријеме или свакодневне обавезе структуришући кратка усмена излагања и/или писмене саставе,</li> </ul> | <p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- чита и слуша писане и усмене текстове на тему слободног времена, свакодневних активности и обавеза;</li> <li>- идентификује и објашњава значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</li> <li>- идентификује значење ријечи и израза повезујући их са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику;</li> </ul> | <p>Предмет:</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Историја</p> <p>Музичка култура</p> | <p>Тема:</p> <p>Комуникација и језик</p> <p>Фонетика и фонологија</p> <p>Хуманизам и ренесанса</p> <p>Стари вијек</p> <p>Увод у музику. Музика у друштву</p> <p>Музика ренесансе</p> |



|   |  |   |   |
|---|--|---|---|
| <p>-класификује активности према критеријуму интересантности/личне преференције/заступљености, те аргументује своје изборе, употребљавајући адекватне изразе (<i>Secondo me/Preferisco...</i>);</p> <p>- саставља мејл у којем описује како обично проводи или како је провео слободно вријеме/свој (уобичајени) дан, користећи адекватне поздравне формуле за отварање и затварање мејла (нпр. <i>Cara Anna...A presto</i>);</p> <p>- анализира и резимира кратки тематски писани или усмени инпут на дату тему;</p> <p>- повезује употребу глаголских облика са временским оквиром исказа и комуникативном намјером;</p> <p>- уочава, повезује и примјењује логички и хронолошки слијед догађаја, приликом писмене/усмене анализе и/или излагања;</p> <p>- препознаје, преводи и примјењује вокабулар који се односи на пића и храну који се служе у кафићу;</p> <p>-попуњава табелу/цјеновник на основу усменог, писаног или видео инпута или слике;</p> <p>- преводи мени, инкорпорирајући га у сличном комуникативном контексту (нпр. дијалог између клијента и конобара, уз употребу адекватних</p> | <p>- одређује значење нових ријечи и изрази унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</p> <p>- на основу одговарајућег писаног, усменог или видео инпута одређује тачност/нетачност тврдњи о активностима слободног времена и свакодневних обавеза или даје слободне одговоре;</p> <p>- одговара на питања на основу усменог писаног, или видео инпута;</p> <p>-инкорпорира одговарајући вокабулар или граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова;</p> <p>- повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста;</p> <p>- преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама у пару или групи (нпр. дијалог између новинара и познате личности на тему слободног времена);</p> <p>- индивидуално, у пару или групи осмишљава свој цјеновник (нпр. назив бара, 9-10 производа, цијене), примјењујући га потом у тематски симулираној комуникативној ситуацији (нпр. дијалог између клијента и конобара у кафићу);</p> <p>- препознаје и примјењује прошло, садашње и будуће вријеме</p> | <p>Ликовна култура</p> <p>Латински језик</p> <p>Географија</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>ВРОЗ</p> | <p>Музика барока и рококоа</p> <p>Општи појмови у ликовној умјетности</p> <p>Конјугације</p> <p>Атмосфера</p> <p>Интернет, комуникационе технологије и сигурност на интернету</p> <p>Култура и слободно вријеме</p> <p>Здрави животни стилови</p> |
|---|--|---|---|

|  |   |  |  |
|--|---|--|--|
| <p>израза за наручивање у кафићу (<i>Vorrei..., Prendo..., Per me...</i>);</p> <p>-употребљава комуникативне формуле за исказивање преференција и укуса (нпр. <i>Mi piace/Non mi piace; Preferisco/Trovo interessante/Secondo me è interessante</i>);</p> <p>-употребљава комуникативне формуле за исказивање позива у неформалној интеракцији (нпр. <i>Vieni.../Voi venite.../Ti va di venire.../Perché non vieni...</i>);</p> <p>-употребљава комуникативне формуле за прихватање позива у неформалној интеракцији (нпр. <i>Sì grazie/Sì certo/Perché no/D'accordo/Va bene/Perfetto/Ottima idea/Non vedo l'ora/Volentieri</i>);</p> <p>-употребљава комуникативне формуле за одбијање позива у неформалној интеракцији (нпр. <i>No, mi dispiace/Magari un'altra volta/Purtroppo non posso/Ho già un impegno</i>);</p> <p>- аргументује разлоге одбијања позива користећи вокабулар за описивање свакодневних активности (нпр. <i>Non posso perché devo studiare/devo andare in facoltà</i>);</p> <p>- издваја основне информације из кратких усмених и писаних текстова о свакодневном животу у Италији,</p> | <p>(глаголски облици <i>presente indicativo, passato prossimo, futuro semplice, futuro composto</i>);</p> <p>-препознаје, рапчлањује и диференцира глаголе сходно томе дали се у глаголским временима <i>passato prossimo</i> и <i>futuro anteriore</i> коњугирају са помоћним глаголима <i>avere</i> или <i>essere</i>;</p> <p>-препознаје, рапчлањује и разликује глаголе према глаголском облику, усклађујући њихову примјену према датом комуникативном циљу;</p> <p>- препознаје и/или формира правилне и неправилне партиципе у перфекту или сложеном футуру;</p> <p>- препознаје и анализира циљне граматичке структуре перфекта или футура у писаном или усменом инпуту;</p> <p>- израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израђује мини стрип, плакат, презентацију, план активности за викенд);</p> <p>- рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања.</p> |  |  |
|--|---|--|--|

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| <p>анализирајући сличности и разлике у односу на своју земљу;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- упоређује навике и типичне активности слободног времена у Италији и код нас;</li> <li>- разликује изражавање мишљења, аргумента или критике;</li> <li>- препознаје околности споразумијевања и расположења саговорника и реагује на њих изражавајући (не)слагање, (не)допадање, прихватање или одбијање;</li> <li>- изражава датум одговарајући на питања <i>quando, in che anno? cosa e' successo in</i>);</li> <li>- резимира обрађену тему, примјењујући карактеристичне лексичке, граматичке и морфосинтаксичке конструкције (<i>dialogo, discussione, e-mail, sms, chat</i>).</li> </ul> |  |  |  |
|--|--|--|--|

| Наставна тема: Oggi giorno e mezzi di comunicazione  |  |  |   |
|--|--|--|---|
| Исходи учења   | Активности ученика   | Међупредметно повезивање   |   |
| <p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- препознаје, преводи, дефинише и објашњава значење основног вокабулара који се односи на савремени начин комуникације (<i>telefonino, telefonata, cellulare, e-mail, messaggio, reti sociali, chiamata, videochiamata</i>);</li> <li>- препознаје и преводи кратке писане и/или усмене текстове у контексту савремених средстава комуникације (e-mail, Instagram, Facebook, TikTok), идентификујући кључне лексичко-граматичке конструкције, и потоом их примјењујући у новом комуникативном контексту;</li> <li>- започиње и/или одговара на телефонски или видео позив у контексту прилагођеном до тада усвојеном, лексичком оквиру, изражавајући свој став, идеје, (не)слагање, (не)сигурност и сумњу;</li> <li>- описује своје преференције у примјени ИКТ, аргументујући свој избор;</li> <li>- саставља неформална писма,</li> <li>- или поруке (<i>lettera, e-mail, messaggio, chat</i>) примјењујући карактеристичне морфосинтаксичке и граматичке</li> </ul> | <p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- чита и слуша писане и усмене текстове на тему савремених ИКТ;</li> <li>- повезује ријечи и изразе са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама;</li> <li>- на основу одговарајућег писаног и усменог инпута одређује тачност/нетачност тврдњи о савременим облицима комуникације и/или даје слободне одговоре;</li> <li>- анализира и резимира одговарајући писани или усмени инпут;</li> <li>- инкорпорира одговарајући вокабулар или граматичке елементе у табеле/ укрштенице /празнине унутар реченица и текстова;</li> <li>- повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста/дијалога;</li> <li>- припрема и репродукује излагање о познатој теми;</li> <li>- учествује у изради и реализацији интервјуа/дебате или дискусије о савременим облицима комуникације;</li> <li>- креира и преузима задате улоге и игра их у симулираним</li> </ul> | <p>Предмет</p> <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Рачунарство и информатика</p> | <p>Тема:</p> <p>Комуникација и језик</p> <p>Интернет, комуникационе технологије и сигурност на интернету</p> <p>Табеларна обрада података</p> |

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| <p>конструкције и до тада усвојени лексички оквир;</p> <p>- креира свој профил на друштвеним мрежама, коментаришући постављени садржај и/или слику;</p> <p>- упоређује традиционалне и савремене начине комуникације, илуструјући ток њиховог развијања кроз вријеме, класификујући их по значају/заступљено сти у нашој савремености и предвиђајући њихову даљу примјену у будућности (<i>lettera vs e-mail; telefono vs WhatsApp</i>);</p> <p>- аргументује предности и мане савремених ИКТ-а.</p> | <p>комуникативним ситуацијама (нпр. кратка <i>online</i> конверзација или размјена <i>Viber</i> порука са другим учеником);</p> <p>- израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израда мини стрипа, плаката, презентације на тему <i>Комуникација некад и сад</i>);</p> <p>- пише кратке тематске саставе;</p> <p>- користи апликације за креирање <i>Instagram</i> прича на италијанском језику;</p> <p>- осмишљава, креира и/или рјешава (<i>online</i>) квиз са питањима из свакодневне комуникације (емотикони, скраћенице, фразе , апликације);</p> <p>- рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања.</p> |  |  |
|--|--|--|--|

| Наставна тема: <i>Vacanze e viaggi</i>  |                    |                          |       |
|---|--------------------|--------------------------|-------|
| Исходи учења  | Активности ученика | Међупредметно повезивање |       |
| <p>Ученик ће бити способан да:</p> <p>- препознаје, преводи, дефинише и класификује вокабулар који се</p> | <p>Ученик:</p>     | Предмет:                 | Тема: |

|  |  |   |  |
|--|--|---|--|
| <p>односи на типове путовања, одмора, превозних средстава и могућих дестинација;</p> <p>- препознаје, преводи, набраја и класификује активности које се односе на зимски или лјетњи распуст и одмор уопште;</p> <p>- идентификује значење непознатих ријечи на основу писаног или усменог инпута, и/или издваја основне информације из њих;</p> <p>- анализира и резимира краћи тематски писани или усмени инпут на дату тему;</p> <p>- поставља и одговара на краћа питања на дату тему;</p> <p>- препознаје, дефинише, анализира и употребљава циљне граматичке структуре (<i>presente indicativo, passato prossimo, futuro semplice</i>) у писаном или усменом инпуту;</p> <p>- употребљава основне временске одреднице које се односе на путовање (нпр. <i>in estate, in inverno, a luglio, tra una settimana, per due giorni</i>);</p> <p>- описује одмор, структуришући кратка усмена излагања и/или кратке писмене саставе у садашњем, прошлом или будућем времену;</p> <p>- креира план будућег одмора, класификујући активности којима ће</p> | <p>- чита и слуша писане и усмене текстове на тему одмора или распуста</p> <p>- препознаје и повезује нове ријечи са њиховим дефиницијама или илустрацијама;</p> <p>- одређује значење ријечи и израза повезујући их са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику;</p> <p>- одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</p> <p>- на основу одговарајућег писаног, усменог или видео инпута одговара на питања, рјешава задатке вишеструког избора или задатке тачно/нетачно;</p> <p>- инкорпорира одговарајући вокабулар и/или одговарајуће граматичке елементе у табеле/укрштенице/ празнине унутар реченица и текстова на основу на основу одговарајућег писаног, усменог или видео инпута;</p> <p>- повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста;</p> <p>- препознаје, рашчлањује, разликује и класификује глаголе сходно томе да ли се у датим сложеним временима коњугирају са помоћним глаголима <i>avere</i> или <i>essere</i>;</p> | <p>Српски језик и књижевност</p> <p>Латински језик</p> <p>Рачунарство и информатика</p> <p>ВРОЗ</p> | <p>Комуникација и језик</p> <p>Конјугације</p> <p>Интернет, комуникационе технологије и сигурност на интернету</p> <p>Култура и слободно вријеме</p> <p>Здрави животни стилови</p> |
|--|--|---|--|

|  |   |  |  |
|--|---|--|--|
| <p>се бавити и аргументујући своје приоритете;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- повезује употребу глаголских облика са временским оквиром и комуникативном намјером;</li> <li>- уочава, повезује и примјењује логички и хронолошки слијед догађаја, приликом писмене/усмене анализе и/или излагања;</li> <li>- употребљава комуникативне формуле за исказивање преференција и укуса (нпр. <i>Mi piace/Non mi piace; Preferisco/Trovo interessante/Secondo me è interessante</i>) у датој теми;</li> <li>- разликује изражавање мишљења или критике, формулишући и заступајући своје мишљење и бранећи став на дату тему;</li> <li>- препознаје околности споразумијевања и расположења саговорника и реагује на њих изражавајући (не)слагање, прихватање или одбијање;</li> <li>- резимира обрађену тему, примјењујући карактеристичне лексичке, морфосинтаксичке и граматичке конструкције (<i>dialogo, discussione, e-mail, sms, chat</i>).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- повезује инфинитиве глагола са њиховим партиципом или обликом перфекта -глагол и/или текст у презенту пребацује у перфекат (<i>passato prossimo</i>), пазећи на временске одредбе;</li> <li>- повезује инфинитиве глагола са њиховим обликом будућег или прошлог времена (<i>passato prossimo, futuro semplice</i>);</li> <li>- глагол и/или текст у презенту пребацује у перфекат (<i>passato prossimo</i>) или будуће вријеме (<i>futuro semplice</i>), с освртом на временске одредбе које се том приликом користе (<i>due giorni fa, un mese fa, ieri, dopodomani, domani, tra un mese</i>);</li> <li>- формулише биљешке и креира кратко излагање о свом путовању или одмору у презенту, перфекту или футуру;</li> <li>- анализира и резимира видео, аудио или писани инпут у писаној форми (<i>dialogo, discussion, e-mail, sms, chat</i>);</li> <li>- осмишљава, креира и/или учествује у (<i>online</i>) квизу са питањима која се односе на дату тему (<i>vacanze, viaggio, mezzi di trasporto</i>);</li> </ul> |  |  |
|--|---|--|--|

|  |   |  |  |
|--|---|--|--|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- креира и/или учествује у интервјуу (нпр. на тему „<i>Come hai passato le tue vacanze?</i>”);</li> <li>- креира и саставља тематску анкету (нпр. <i>Che tipo di vacanze preferisci?</i> те резултате рангира и анализира);</li> <li>- преузима задате улоге у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. онлајн конверзација или размјена <i>Viber</i> порука са другим учеником, у којој коментарише претходни одмор, аргументујући уједно и свој утисак о њему);</li> <li>- учествује у дебати (нпр. „<i>Il miglior modo d’organizzare le sue vacanze</i>“), групишући активности на основу доба године и атрактивности дестинације, аргументујући свој избор;</li> <li>- пише кратке тематске саставе на дату тему (нпр. <i>Il mio viaggio ideale</i>);</li> <li>- креира тематски <i>Instagram story</i> или презентацију, на основу којих други ученици препричавају и коментаришу његов одмор, износећи своје утиске, ставове и аргументе;</li> <li>- израђује пројектне задатке, самостално или у пару/групи (нпр. израђује мини стрип, плакат, план активности у току одмора);</li> </ul> |  |  |
|--|---|--|--|



|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  | - рјешава задатке контролне листе у циљу (само)вредновања; |  |  |
|--|--|--|--|

| Наставна тема: Feste e ricorrenze  |  |   |   |
|--|--|---|---|
| Исходи учења   | Активности ученика   | Међупредметно повезивање  |   |
| <p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- препознаје, преводи, дефинише и класификује вокабулар који се односи на празнике и прославе нпр. нпр. <i>albero di Natale, presepe, regali, uova di Pasqua, colomba, chiesa, candelline ecc.</i>;</li> <li>- препознаје, преводи, набраја и класификује активности карактеристичне за празнике;</li> <li>- поставља и одговара на краћа питања на дату тему;</li> <li>- описује празничне навике и обичаје, структуришући кратка усмена излагања и/или кратке писмене саставе у садашњем, прошлом или будућем времену;</li> <li>- инкорпорира дати вокабулар у кратки дијалог о традицији/обичајима прослављања Божића, Васкрса, Нове године, рођендана и сл.;</li> <li>- анализира и резимира краћи тематски писани или усмени инпут на дату тему;</li> </ul> | <p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- чита и слуша писане и усмене текстове на тему празника, годишњица и прослава;</li> <li>- препознаје и повезује нове ријечи са њиховим дефиницијама или илустрацијама;</li> <li>- одређује значење ријечи и израза повезујући их са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику;</li> <li>- одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста;</li> <li>- на основу одговарајућег писаног, усменог или видео инпута одговара на питања, рјешава задатке вишеструког избора или задатке тачно/нетачно;</li> <li>- инкорпорира одговарајући вокабулар и/или одговарајуће граматичке елементе у табеле/укрштенице/ празнике унутар реченица и текстова на</li> </ul> | <p>Предмет:</p> <p>Православна вјеронаука</p> <p>Култура религије</p> | <p>Тема :</p> <p>О посту и празницима</p> <p>Типови религија (критеријуми за успостављање разлика међу религијама)</p> <p>Религијске организације и вјерске заједнице (религијска различитост и вјерски плурализам)</p> |

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- препознаје, дефинише, анализира и употребљава циљне граматичке структуре (<i>presente indicativo, passato prossimo, futuro semplice</i>) у писаном или усменом инпуту;</li> <li>- препознаје, објашњава и анализира сличности и разлике у традицији прославе нпр. Божића и/или Васкрса у Италији и својој земљи;</li> <li>- повезује употребу глаголских облика са временским оквиром и комуникативном намјером;</li> <li>- употребљава комуникативне формуле за исказивање преференција и укуса (нпр. <i>Mi piace/Non mi piace; Preferisco/Trovo interessante/Secondo me è interessante</i>) у датој теми;</li> <li>- резимира обрађену тему (<i>dialogo, biglietto d'auguri, e-mail, sms, chat.</i>, примјењујући предвиђене лексичке, морфосинтаксичке и граматичке конструкције.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>основу на основу одговарајућег писаног, усменог или видео инпута;</li> <li>- повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста;</li> <li>- препознаје, рашчлањује, разликује и класификује глаголе сходно томе да ли се у датим сложеним временима коњугирају са помоћним глаголима <i>avere</i> или <i>essere</i>;</li> <li>- повезује инфинитиве глагола са њиховим партиципом или обликом перфекта -глагол и/или текст у презенту пребацује у перфекат (<i>passato prossimo</i>), пазећи на временске одредбе;</li> <li>- повезује инфинитиве глагола са њиховим обликом будућег или прошлог времена (<i>passato prossimo, futuro semplice</i>);</li> <li>- глагол и/или текст у презенту пребацује у перфекат (<i>passato prossimo</i>) или будуће вријеме (<i>futuro semplice</i>), с освртом на временске одредбе које се том приликом користе (<i>due giorni fa, un mese fa, ieri, dopodomani, domani, tra un mese, l'anno scorso, l'anno prossimo ecc.</i>);</li> <li>- формулише биљешке и креира кратко излагање о традицији прослављања празника у презенту, перфекту или футуру;</li> </ul> |  |  |
|--|--|--|--|

|  |   |  |  |
|--|---|--|--|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- анализира и резимира видео, аудио или писани инпут у писаној форми (<i>dialogo, discussion, e-mail, sms, chat, biglietto d'auguri ecc.</i>);</li> <li>- осмишљава, креира и/или учествује у (<i>online</i>) квизу са питањима која се односе на дату тему (<i>Natale, Capodanno, Pasqua, anniversario, compleanno</i>);</li> <li>- креира и/или учествује у интервјуу (нпр. на тему „<i>Dove e con chi passerai il prossimo Natale?</i> ”);</li> <li>- креира и саставља тематску анкету (нпр. <i>Qual è la tua festa preferita e perchè</i> те резултате рангира и анализира);</li> <li>- преузима задате улоге у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. дијалог како је провео Божић, или како планира да прослави рођендан);</li> <li>- учествује у дебати (нпр. „<i>La mia festa preferita è ... perchè...</i> “), групишући активности на основу типа празника и личних преференција аргументујући свој избор и поредећи с другим учеником;</li> <li>- пише кратке тематске саставе на дату тему (нпр. <i>Il mio compleanno</i>);</li> <li>- израђује пројектне задатке, самостално или у пару/групи (нпр.</li> </ul> |  |  |
|--|---|--|--|

|  |  |  |  |
|--|--|--|--|
|  | израђује мини стрип, плакат, илуструјући и групишући активности које се односе на празнике и прославе);<br>- рјешава задатке контролне листе у циљу (само)вредновања |  |  |
|--|--|--|--|

## Дидактичко-методичка упутства и препоруке

### ВРЕДНОВАЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИХ ИСХОДА

Вредновање васпитно-образовних исхода врши се континуираним праћењем активности ученика на часовима, било да је ријеч о индивидуалном излагању или раду у пару/групи, имајући увијек у виду циљ постигнућа у предвиђеном циклусу учења.

Провјеравање постигнућа исхода је саставни дио наставе језика и пожељно је да се обавља на сваком часу, како би сви учесници наставног процеса имали повратну информацију, ученик о свом напредовању а наставник о успјешности метода рада. Резултате провјеравања и оцјењивања наставник анализира са ученицима, планирајући на тај начин наредне активности.

Провјеравање не подразумејева увијек и оцјењивање, али оба требају бити заснована на унапријед утврђеним и јасним критеријумима. Пратећи елементи провјеравања су јасна образложења наставника и инсистирање на позитивним странама учења. Уз овакав приступ наставник подстиче мотивацију и залагање ученика. Наставник треба да води евиденцију о напретку ученика, укључујући све релевантне податке (активност на часу, редовност и квалитет израде домаћих задатака, оцјене са тестова и писмених задатака итд.)

У циљу успјешног и објективног оцјењивања наставнику се препоручује да врши чешће и краће провјере знања и напредовања ученика (10-15 минута) путем израде писмених вјежби, контролних задатака и тестова након сваке обрађене наставне јединице. Сваки вид провјере треба да се реализује уз јасно образложен циљ.

У току сваког полугодишта потребно је реализовати по један ЗОТ и по један писмени задатак. Писмени задаци представљају коначну провјеру знања, као и вид сумативне провјере постигнућа ученика у протеклом периоду. Провјером се обухвата:

- разумијевање аудио или видео инпута (снимљени живи говор или видео снимак);
- разумијевање прочитаног текста;
- писмена продукција (кратак есеј, писмо, мејл, састав);
- познавање и употреба предвиђеног вокабулара и граматичког оквира, са јасним упућивањем на дескрипторе за предвиђени ниво.

Оцјена на писменом задатку не треба да буде и пресудно мјерило приликом закључивања оцјена. Закључну оцјену треба изводити на основу просте аритметичке средине оцјена на крају сваког полугодишта. Она треба истовремено да одражава **стварни и мјерљиви**

напредак који су ученици постигли током наставног процеса, **утисак** предметног наставника о напредовању као и **реалну и објективну процјену** самог ученика о сопственом знању и постигнућу.

**У процесу оцјењивања примјењује се актуелни Правилник о оцјењивању, а у настави је неопходно користити уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске.**

### ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКЕ ПРЕПОРУКЕ

Настава италијанског језика треба да буде усклађена са најновијим сазнањима и приступима из теорије образовања. У складу са овом претпоставком, препоручује се усаглашеност са конструктивистичком парадигмом, у оквиру које се учење посматра као процес активне спознаје и откривања, кроз повезивање и надоградњу постојећих знања и искустава. Тежиште треба поставити на ученика, који умјесто пасивног реципијента готових и уобличених информација, постаје протагониста сопственог процеса учења.

За остваривање оваквог приступа учењу кључно је да наставник инсистира на међупредметном повезивању, које ученику омогућава да појмове из италијанског језика и културе повезује са претходно стеченим знањима и искуствима. На овај начин подстиче се активно учење и разумијевање, а ученик се оспособљава да знања из специфичних предмета посматра као саставне компоненте ширих и комплекснијих система знања, изграђених на повезницама и међусобним корелацијама. Међупредметно повезивање представља и важну припремну фазу за ученике који ће учење наставити и у академском контексту, будући да је сваки модерни студиј заснован на интердисциплинарним и трансдисциплинарним приступима.

Примјена конструктивистичких принципа у наставној пракси остварује се кроз индуктивне приступе и методе подучавања, који подразумевају да ученик самостално, на основу појединачних примјера, долази до правила и општих законитости. Индуктивни приступ има нарочит дидактички потенцијал у контексту подучавања граматичких структура, зато што умјесто предочавања готових правила и дефиниција од ученика захтијева да активно размишља, логички повезује, анализира, упоређује и вреднује, како би дошао до спознаје. На овај начин развијају се логичко и критичко мишљење, а граматички садржаји, који су традиционално перципирани као сувопарни и монотони, постају пријемчивији. Надаље, стварање амбијента у којем ученик активно доприноси креирању знања повећава његову ангажованост и мотивацију, те доприноси дугорочном памћењу и подробнијем разумијевању градива. Неки од индуктивних метода и техника које се препоручују у настави страних језика јесу учење путем откривања (нпр. код подучавања граматичких структура, ученицима се нуде примјери, на основу којих реконструишу правила), проблемски оријентисана настава (нпр. симулирање ситуације у којој ученик треба да постави низ питања с циљем добијања информација о адреси резервисаног смјештаја), играње улога (енгл. *role play*), пројектна настава (нпр. израда менија у ресторану) итд. <sup>[1]</sup>

Препоручује се комбиновање различитих облика рада у настави, водећи рачуна да се фронтални облик, онда када се користи, надопуњује индивидуалним, групним и пројектним радом. Настава треба да буде интерактивна, динамична и колаборативна, те да развија и подстиче критичко мишљење, креативност, културу дијалога и вјештину дебатована. Сви наведени аспекти доприносе забавном карактеру наставе, који се може додатно појачати увођењем лудичких активности - како традиционалних игрица (нпр. меморијске

картице, игра погађања личности), тако и оних реализованих преко различитих онлајн платформи. Наставник дигиталног доба на располагању има широк спектар алата погодних за стимулисање сваке појединачне когнитивне способности (памћење, разумијевање, примјена, анализа...) Будући да су припадници Z генерације тзв. дигитални нативци (енгл. *digital natives*), односно, особе које присну везу са технологијом успостављају још у најранијој доби, употреба дигиталних алата у настави италијанског језика одговара њиховом сензибилитету и когнитивним стиливима учења. Ови алати могу код ученика створити асоцијацију са позитивним емоцијама и забавом, олакшавајући тако учење.

Поред уобичајених платформи из свакодневне употребе чије је садржаје могуће дидактизовати према специфичним наставним потребама (нпр. *You tube* – подкасти, музички и филмски садржаји; *Instagram* – постови, фотографије, коментари), наставник може, у складу са временом на располагању, самостално креирати забавне игрице преко платформи као што је *Wordwall*. Овај алат омогућава креирање игрица користећи квизове, картице са појмовима и многе друге технике које су нарочито корисне за утврђивање лексики и граматичких структура, док је игрица „окрени точак“ (енгл. *spin the wheel*) погодна за вјежбање усмене продукције. Ова платформа се издваја јер није само једноставан и бесплатан алат за креирање сопствених материјала, већ и дигитална заједница наставника, у оквиру које је могуће дијељење позитивних пракси, као и преузимање већ готових материјала.

И поред потенцијала дигиталних алата у контексту иновација у настави, препоручује се технологију користити умјерено и у функцији помоћног алата, како би се у највећој могућој мјери задржали стандарди и критеријуми учења као захтјевног и сложеног когнитивног, емотивног и друштвеног процеса, који подразумева концентрацију, посвећеност и улагање напора.

Умјерено кориштење лудичких активности повећава мотивацију али и смањује тзв. афективни филтер (итал. *filtro affettivo*), односно, психолошки одбрамбени механизам који се активира онда када је ученик у стању анксиозности, нелагоде и страха. Ова стања често су узрокована страхом од грешке, те је стога важно да наставник поспјешује атмосферу у којој се грешка не стигматизује већ валоризује као важна и неизоставна фаза у процесу учења. Важно је стога ученика стимулисати да освијести и разумије природу грешке, како она не би постала саставни дио језичке праксе. У зависности од времена на располагању, наставник треба охрабривати учење на грешкама кроз корективни фидбек у оквиру којег се умјесто експлицитног навођења грешке користе алтернативне стратегије које ученика наводе да самостално уочи грешку и коригује је. На примјер, код вјежбања писмене продукције корекција може да се организује у двије фазе: у првој наставник означава грешке, враћајући ученику текст како би самостално извршио корекције. Уколико ученик и након подробнијег промишљања не успије да коригује назначене грешке, наставник експлицитно наводи о чему је ријеч. У току усмене продукције наставник може да изговори грешку који је ученик направио, помажући му да је освијести, а потом и да да подробније размисли и покуша да се самостално коригује. Пожељно је да наставник са ученицима подијели и позитиван фидбек, односно, да их похвали за ангажман и мотивацију, као и да код ученика развија навику да искаже евентуалне нејасноће и потражи додатна појашњења.

Све горенаведене специфичности одражавају начела комуникативног приступа, који представља теоријско-методолошку окосницу на којој почива и наставна пракса подучавања италијанског језика као страног. У средишту овог приступа налази се концепт комуникативне компетенције, који се ослања на социолингвистичка и прагматичка становишта, према којима се језик користи као средство за остваривање различитих друштвених циљева (нпр. захвалити се, поздравити, поставити питање, критиковати, наручити). У

складу са овим, наставник треба тежити да граматичке елементе представи унутар контекста реалне језичке употребе, користећи што више примјере из аутентичне комуникације на италијанском језику. Код вјежби усмјерених на развој говора граматичка коректност исказа треба бити у другом плану у односу на вриједност комуникације.

Упркос томе што је структурални ниво унутар комуникативне компетенције подређен изведбеном, тј. комуникативном нивоу језика, наставник треба наглашавати и његовати и вриједност граматички исправне комуникације. С тим у вези, неопходно је тежити развоју свих димензија комуникативне компетенције: 1) лингвистичке; 2) социолингвистичке; 3) прагматичке; 4) интеркултуралне. Модел комуникативне компетенције са садржајима прилагођеним потребама датог наставног плана и програма представљен је испод:

### КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНЦИЈА:

1) ЛИНГВИСТИЧКА ДИМЕНЗИЈА – граматички садржаји: фонетски, фонолошки, лексички, морфолошки и синтаксички аспекти језика Садржаји:

- а) фонетика и правопис: алфавет, правописне норме, изговор;
- б) именице: род и број именица, множина именица, неке специфичности у роду и броју именица;
- в) замјенице: личне замјенице у функцији субјекта, присвојне замјенице, показне замјенице, упитне замјенице, неодређене замјенице;
- г) чланови: одређени, неодређени и партитивни члан;
- д) бројеви: главни и редни бројеви;
- ђ) придјев: род и број придјева, слагање придјева и именица у роду и броју, описни придјев, присвојни придјев, показни придјев, неодређени придјев – *ogni, qualche*; е) приједлози: прости приједлози (*di, a, da, in, con, su per, tra, fra, dentro, fuori, sotto, sopra, davanti, dietro*) и сложени приједлози;
- ж) глаголи: презент правилних и неправилних глагола, презент модалних глагола, презент повратних глагола, прошло вријеме *passato prossimo*, футур;
- з) везници (*e, ma, come, perché, quindi, però*);
- и) узвици (*Dai! Mah! Forza!*)
- ј) прилози: (*bene, male, прилози са завршетком -mente, временски прилози - ora adesso, spesso, mai, ieri, oggi, domani*).

### 2) СОЦИОЛИНГВИСТИЧКА ДИМЕНЗИЈА

Социолингвистичка димензија подразумева развијање свијести о томе да језик није униформисани систем који је идентичан у свим комуникативним ситуацијама, већ комплексна структура сачињена од више различитих регистара, чији је одабир условљен контекстом комуникације и друштвеним нормама.

Наставник треба да, на примјерима из аутентичне језичке праксе, ученицима илуструје најтипичније примјере употребе формалног и неформалног регистра, наглашавајући чињеницу да је неадекватна примјена ових регистара истовремено кршење

друштвених норми и бонтона, те да као таква може да их прикаже у негативном свјетлу (нпр. изостављање форме персирања у комуникацији са старијим особама и професорима). Кроз развој социолингвистичке димензије ученици се уводе у комплексније функције језика, те им се дочарава да је језик средство које има важну улогу у начину на који се појединац позиционира у друштву. Адекватност језичког регистра може се вјежбати кроз активности као што су писање неформалних и формалних мејлова, формулисање дијалога који укључује поздрављање и комуникацију са професором насупрот дијалога у којем се комуникација одвија са пријатељем итд.

### 3) ПРАГМАТИЧКА ДИМЕНЗИЈА

Кроз прагматичку димензију језик се посматра као скуп функција којима треба овладати како би се остварили жељени циљеви. У оквиру прагматичке димензије код ученика треба развијати способност да произведе говорне чинове типичне за А1 ниво (нпр. наручити, захвалити се, представити се, тражити упутства), али и свијест о томе да су ови чинови неопходни за споразумијевање са италијанским говорницима/у италијанском говорном контексту, те да је без њих онемогућено, или пак значајно отежано, постизање жељених комуникативних/друштвених циљева.

### 4) ИНТЕРКУЛТУРАЛНА ДИМЕНЗИЈА

Кроз интеркултуралну димензију развија се свијест о разликама у друштвеним нормама, културним вриједностима и комуникативним обрасцима између матерњег и италијанског језика. Како би се код ученика развила интеркултурална димензија, кроз наставу италијанског језика треба освијестити чињеницу да језик, како матерњи, тако и страни, није само средство комуникације, већ и вишеслојан симболички систем кроз који се рефлектују вијековима грађене културне вриједности, обичаји, вјеровања, традиције и норме. Наставник треба да код ученика развија критичко мишљење о сопственој и италијанској култури и да ученика стимулише да у критичком кључу преиспитује културне стереотипе.

Ова димензија представља важан алат за подстицање демократских вриједности, које се граде кроз разумијевање и поштовање других култура и њихових специфичности. Њена вриједност је у усмјеравању ученика да сопствени поглед на свијет обогати другим перспективама, те да развија толеранцију и емпатију.

На А1 нивоу развој интеркултуралне компетенције може се подстицати кроз конфронтирање језичких и културних разлика (нпр. кроз тему гастрономије и прехранбених навика – доручак у Италији и Босни и Херцеговини, традиција испијања кафе; кроз разлике у поздравима, разлике у навикама за вријеме годишњег одмора). Као и код осталих нивоа комуникативне компетенције, и код интеркултуралне је акценат на употреби језика у реалним животним ситуацијама, те је стога пожељно кроз наставне садржаје симулирати аутентичне говорне ситуације, у којима ће ученик моћи да примијени усвојене језичко-културне обрасце (нпр. наручивање капучина у кафићу, конзумирање аперитива са пријатељима). У сврху илустровања комуникативне компетенције испод је графички приказ у којем су резимиране њене димензије и кључни термини који их одређују:





Графички приказ 1. Димензије комуникативне компетенције

### Језичке вјештине

У настави италијанског језика потребно је развијати како рецептивне (разумијевање на основу слушања и разумијевање на основу читања), тако и продуктивне језичке вјештине (говор и писање).

### Слушање и разумијевање

Наставник треба да користи што разноврсније снимљене аутентичне материјале за слушање. Прије слушања наставник треба да одговарајућим активностима припреми ученике за успјешно прихватање нове теме и да усмјери њихову пажњу представљањем садржаја помоћу илустрација или фотографија, истицањем кључних ријечи и израза, као и постављањем различитог типа задатака које треба да ријеше током слушања. Такође, наставник треба осмислити и активности после слушања и од ученика може тражити да ријеше одговарајуће задатке као што су одговори типа *тачно/нетачно*, уписивањем ријечи или података који недостају, повезивањем текста са сликама или одговарањем на постављена питања.

### Читање и разумијевање

Циљ развијања ове вјештине је оспособљавање ученика за самостално читање аутентичних текстова одговарајућом брзином и разумијевање њихове намјене схватањем и утврђивањем основне идеје или појединачних информација. За развијање ове вјештине треба користити разноврсне изворне текстове уз кориштење одговарајуће технике читања. Разумијевање текста се може провјеравати за вријеме или након читања. Избор активности ће зависити од тога да ли се провјеравање врши прије, у току или након читања. Најчешће

активности којима се провјерава разумијевање прочитаног текста су: одговори на питања, попуњавање празнина у тексту или табели, одговори типа *тачно/нетачно*, давање наслова одређеним дијеловима текста, успостављање хронолошког реда реченица или дијелова текста.

### Говор

Комуникативни приступ подразумијева развој све четири вјештине и њихову интеграцију. Међутим, посебну пажњу у току наставе италијанског језика треба посветити развоју вјештине говора који ученицима треба да омогући успјешну комуникацију. Да би ученици били мотивисани за комуникацију, потребно их је стимулисати. За стимулисање комуникације могу се користити следећи извори: теме и садржаји из обрађиваних текстова, слике, цртежи, план града, плакати, постери и сл. Препоручују се припремне активности у пару или у мањим групама код захтјевнијих задатака. У први план ставити садржај, а не граматичку коректност исказа. Ученике похвалити за активно учешће и интересовање и на прикладан начин указати на евентуалне грешке.

### Писање

Циљ развијања вјештине писања је да се ученик оспособи да у писаној форми оствари комуникацију. За развијање ове вјештине треба користити контролисано писање на задату тему (писање по моделу, довршавање текста, попуњавање текста, диктат) и тзв. слободно писање (писма, поруке, честитке). Писани текст треба да има одговарајућу форму, лексику, граматичку и правописну тачност.

### Настава италијанског језика и принципи демократије и равноправности

У складу са кључним идејама критичке педагогије, образовање има трансформативни потенцијал и његова улога је оплемењивање и еманципација појединца и друштва. Водећи се овим начелима, Европска унија у свим референтним документима о образовању истиче важност интегрисања принципа родне равноправности у наставну праксу. Посвећеност овим принципима подразумијева критичко преиспитивање ограничавајућих и стереотипних концепција о женама и мушкарцима, те залагање за систем односа моћи унутар којег жене и мушкарци имају једнака права и одговорности.

У наставној пракси допринос принципима демократије и родне равноправности наставник може дати кроз вредновање постигнућа жена у италијанској културно-историјској панорами (нпр. приликом помињања представника из области културе и умјетности поменути и женске представнице које су често искључене и из самих уџбеника), избјегавање једноличног и анахронистичког приказивања жена искључиво кроз стереотипна занимања попут домаћице и учитељице. Наставник треба водити рачуна да у текстовима и примјерима жене и мушкарци буду приказани у разноврсним и нестереотипним улогама које рефлектују прогресивне и еманципаторне токове у савременим породичним и друштвеним односима (нпр. жене на позицијама одлучивања, мушкарце и жене који дијеле кућне послове, мушкарце који воде бригу о дјеци).

С обзиром на све ширу примјену вјештачке интелигенције у свим сегментима људског дјеловања, неопходно је да наставник њен утицај на наставну праксу препозна као неминовност, јер само на тај начин може адекватно одговорити на изазове подучавања страних језика у ери вјештачке интелигенције. Алате засноване на вјештачкој интелигенцији потребно је прихватити као потенцијалне савезнике у образовном процесу, те их, у мјери у којој је то оправдано, интегрисати у наставу.

На примјер, будући да *ChatGPT* омогућава симулирање дијалога на различите теме, овај алат може бити користан за вјежбање конверзације на италијанском језику (нпр. наставник као *prompt* даје комуникативну ситуацију наручивања у кафићу, а ученик започиње и развија разговор у дигиталном окружењу). Поред тога, ученик од вјештачке интелигенције може тражити да коригује евентуалне грешке у репликама, преформулише текст користећи синонине. На овај начин подстичу се активно учење и рефлексивност о језику.

Ипак, поред бројних могућности, наставник треба да укаже и на потенцијалне злоупотребе, попут некритичке употребе садржаја генерисаног од стране АИ, плагијата или смањења когнитивног ангажмана ученика. Кључно је да наставник код ученика развија критички однос према употреби вјештачке интелигенције. У овом погледу, ученика треба охрабривати да вјештачку интелигенцију посматра као систем подршке, који није непогрешив, и чија неумјерена употреба може произвести штетне посљедице на когнитивни и интелектуални развој. Због тога је од изузетне важности инсистирати да се АИ алати користе искључиво уз одобрење и под надзором наставника. У случају злоупотребе, наставник треба да реагује досљедно, штитећи интегритет образовне институције и важеће критеријуме оцјењивања – на примјер, писмене радове за које се утврди да су написани од стране вјештачке интелигенције треба поништити.

---

<sup>[1]</sup> Ови приступи представљају норму у савременим уџбеницима италијанског језика као страног, те се као такви подразумевају у настави. Они су овдје експлицитно наведени како би се наставник усмјерио да их користи и приликом самосталног осмишљања активности, као и када користи додатне материјале у односу на референтни уџбеник.